

UNIVERSITATEA DE STAT DIN MOLDOVA / MOLDOVA STATE UNIVERSITY
CENTRUL DE ARHEOLOGIE „ION NICULIȚĂ” / “ION NICULIȚĂ” CENTER FOR ARCHAEOLOGY

COLLOQUIUM-UL DE VARĂ DE LA SAHARNA

Confruntare și violență

În arheologia preistorică și antică
din spațiul tiso-nistrean

Saharna, 25 iulie - 28 iulie 2024

SAHARNA SUMMER COLLOQUIUM

Confrontation and violence

in Prehistoric and Ancient Archaeology
in the Tisza-Dniester area

Saharna, July 25th - July 28th 2024

PROGRAM

Chișinău-Saharna 2024

Comitetul organizatoric:

Aurel Zanoci (Universitatea de Stat din Moldova)
Mihail Băț (Universitatea de Stat din Moldova)
Dumitru Condrea (Universitatea de Stat din Moldova)
Victor Dulgher (Universitatea de Stat din Moldova)
Sergiu Serbinov (Universitatea de Stat din Moldova)
Vladimir Chitic (Universitatea de Stat din Moldova)

Comitetul științific:

Eugen Sava, dr. hab.
Muzeul Național de Istorie a Moldovei,
 0000-0002-2811-4208

Aurel Rustoiu, dr. hab.
Institutul de Arheologie și Istoria Artei, Cluj-Napoca, România,
 0000-0001-7033-1866

Valeriu Sîrbu, dr. prof.
Institutul de Arheologie „Vasile Pârvan”, București, România,
 0000-0002-6784-641X

Aurel Zanoci, dr.
Universitatea de Stat din Moldova,
 0000-0002-3236-7582

Vasile Iarmulschi, dr.
Universitatea Liberă Berlin, Germania,
 0000-0002-9013-1973

Ediția SSC 2024 este susținută financiar de Institutul Cultural Român „Mihai Eminescu” la Chișinău.

Foto copertă: Descoperiri de la Saharna „Țiglău” și Mateuți „Curtaia” (colaj M. Băț)

Eveniment realizat prin subprogramul 01.15.01 „Patrimoniul arheologic preistoric și antic din regiunea de silvostepă a Republicii Moldova: cercetare interdisciplinară și valorificare științifică” în cadrul Centrului de Arheologie „Ion Nădejde” (Universitatea de Stat din Moldova).

Joi, 25 iulie 2024 / Thursday, July 25th, 2024

9.00-19.00

Sosirea și înregistrarea participanților / Arrival and registration of participants

20.00

Cina / Dinner

Vineri, 26 iulie 2024 / Friday, July 26th, 2024

8.00

Micul dejun / Breakfast

9.00-9.30

Deschiderea lucrărilor Colloquium-ului de vară / Opening of the Summer Colloquium

9.30-10.00

Lansare de carte / Book launch

10.00-10.30

Pauză de cafea / Coffee break

10.30-13.30

Comunicări / Communications

Moderator / Chairperson: Valeriu Sîrbu

■

Andrei Asăndulesei

(Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”, Iași, România)

Tradiția sistemelor complexe de șanțuri din cultura Cucuteni: valențe defensive, simbolice sau de delimitare?

1

■

Mihail Băț

(Universitatea de Stat din Moldova)

Vladimir Chitic

(Universitatea de Stat din Moldova)

Semiotică marțială. Cu privire la două categorii de piese din fier descoperite în contexte funerare ale primei epoci a fierului din spațiul pruto-nistean de silvostepă

2

- **Dumitru Condrea**
(Universitatea de Stat din Moldova)
3 Poliorceți și piromani: vestigiile distrugerii prin foc a fortificațiilor epocii fierului din spațiul pruto-nistean

- **Victor Dulgher**
(Universitatea de Stat din Moldova)
4 Urme de distrugeri în cadrul structurilor de locuire și gospodărești în epoca fierului din microzona Saharna

- **Răzvan Cernamoriți**
(Institutul de Cercetări Eco-Muzeale „Gavrilă Simion”, Tulcea, România)
5 Indici ai violenței din spațiul nord-dobrogean la sfârșitul primei epoci a fierului

- **Denis Topal**
(Muzeul Național de Istorie a Moldovei)
6 Subcultura militară de origine nomadă la est de Carpați (sec. VI - IV a. Chr.) ca generator de conflicte și inovații

- **Sebastian Matei**
(Muzeul Județean Buzău, România)
7 Arme de tip scitic la curbură Carpaților. Discuții pe marginea unui pumnal akinakes descoperit recent în zona Buzăului

13.30
Prânzul / Lunch

16.00-18.30
Comunicări / Communications

Moderator / Chairperson: Iosif Vasile Ferencz

- **Aurel Rustoiu**
(Institutul de Arheologie și Istoria Artei, Cluj-Napoca, România)
8 Mobilitatea războinicilor-cavaleri și a ideologiei marțiale în timp și spațiu în zona nord-balcanică în sec. V-I a. Chr.

- **Valeriu Sîrbu**
 (Institutul de Arheologie „Vasile Pârvan”, București, România)
Practici rituale cu sacrificii umane la tracii din sec. VI a. Chr. - I p. Chr.? 9
- **Andrei Corobcean**
 (Universitatea de Stat din Moldova)
Violența „sacră”? Revenind la interpretarea incintei fortificate de la Stolniceni, r-nul Hâncești 10
- **Aurel Zanoci**
 (Universitatea de Stat din Moldova)
Fortificații de refugiu din sec. IV-III a. Chr. în spațiul pruto-nistean 11
- **Sergiu Serbinov**
 (Universitatea de Stat din Moldova)
Vârfuri de săgeți din bronz descoperite în fortificațiile getice din spațiul pruto-nistean 12
- **Octavian Munteanu**
 (Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău)
De la unealtă la armă e doar un pas (discuții despre toporașele din a doua epocă fierului – începutul epocii romane) 13
- **Angela Simalcsik**
 (Centrul de Cercetări Antropologice „Olga Necrasov” Academia Română - Filiala Iași, România)
Boli *versus* traumatisme în epoca fierului 14

19.30

Cina / Dinner

Sâmbătă, 27 iulie 2024 / Saturday, July 27th, 2024

9.00

Micul dejun / Breakfast

10.00-13.00

Comunicări / Communications

Moderator / Chairperson: Sebastian Matei

■

Daniel Spânu

(Institutul de Arheologie „Vasile Pârvan”, București, România)

15

Însemne „războinice” sau atribute rituale? Practici funerare și reprezentări iconografice la Dunărea de Jos și în Transilvania în La Tène-ul târziu

■

Vasile Iarmulschi

(Freie Universität Berlin, Deutschland)

16

Waffengräber aus dem späteisenzeitlichen Gräberfeld von Čaplin (Reg. Gomel, Weißrussland)

■

Iosif Vasile Ferencz

(Muzeul Civilizației Dacice și Romane, Deva, România)

17

Florin Marius Cazan

(Asociația Pro Corvina, Ardeu, România)

Acte de violență la Ardeu ilustrate prin piese arheologice

■

Iosif Vasile Ferencz

(Muzeul Civilizației Dacice și Romane, Deva, România)

18

Dorel Micle

(Universitatea de Vest, Timișoara, România)

Să ardem totul, să nu rămână nimic! Sfârșitul locuirii dacice la Ardeu

■

Sergiu Matveev

(Universitatea de Stat din Moldova)

Vlad Vornic

(Universitatea de Stat din Moldova)

19

Echipamentul războinicului din spațiul pruto-nistean în antichitate: scuturi și pinteni

- **Robert Daniel Simalcsik**
(Centrul de Cercetări Antropologice „Olga Necrasov” Academia Română - Filiala Iași, România)

Populațiile culturii Sântana de Mureș-Chernjachov din zona Moldovei, între confruntare și violență. Studii de caz

20

- **Artur Cotruță**
(Universitatea de Stat din Moldova)

Impactul conflictelor armate asupra siturilor arheologice

21

13.30

Prânzul / Lunch

16.00-19.00

**Documentare de teren în regiunea Nistrului Mijlociu /
Documentary trip in the Middle Dniester Basin**

19.30

Cina / Dinner

Duminică, 28 iulie 2024 / Sunday, July 28th, 2024

8.00

Micul dejun / Breakfast

Plecarea participanților / Departure of the participants